Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod Y Cyngor

Cyfarfod Aml-Leoliad - Siambr y Cyngor, Neuadd y Ddinas / MS Teams

Dydd Iau, 7 Rhagfyr 2023 am 5.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd J P Curtice (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	V A Holland	P Lloyd
M Bailey	C A Holley	M W Locke
M Baker	P R Hood-Williams	N L Matthews
S Bennett	B Hopkins	P M Matthews
P N Bentu	D H Hopkins	J D McGettrick
P M Black	L James	F D O'Brien
A M Day	O G James	A J O'Connor
P Downing	Y V Jardine	D Phillips
C R Doyle	A J Jeffery	C L Philpott
M Durke	D H Jenkins	J E Pritchard
C R Evans	J W Jones	S Pritchard
C M J Evans	L R Jones	K M Roberts
V M Evans	M H Jones	B J Rowlands
E W Fitzgerald	M Jones	R V Smith
R Fogarty	S Joy	A H Stevens
R Francis-Davies	S E Keeton	R C Stewart
N Furlong	E J King	L G Thomas
L S Gibbard	E T Kirchner	W G Thomas
A Anthony	H Lawson	M S Tribe
F M Gordon	A S Lewis	G D Walker
K M Griffiths	M B Lewis	L V Walton
H J Gwilliam	R D Lewis	T M White
T J Hennegan	W G Lewis	R A Williams

Swyddog(ion)

Gareth Borsden	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Huw Evans	Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
Martin Nicholls	Prif Weithredwr
Ben Smith	Cyfarwyddwr Cyllid / Swyddog Adran 151
Debbie Smith	Dirprwy Brif Swyddog Cyfreithiol

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Y Cynghorydd(wyr): A Davis, J A Hale, S M Jones, P N May a/ac S J Rice

---

68. Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Rhoddodd y Prif Swyddog Cyfreithiol gyngor ynghylch y buddiannau personol a rhagfarnol posib a all fod gan gynghorwyr a/neu swyddogion ar yr agenda.

Atgoffodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd gynghorwyr a swyddogion y dylid llenwi'r daflen "Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol" dim ond os oes gan y cynghorydd/swyddog fudd i'w ddatgan. Nid oes angen dychwelyd ffurflenni os nad oes unrhyw beth i'w ddatgan. Hysbyswyd cynghorwyr a swyddogion hefyd y dylid datgan unrhyw fudd ar lafar ac yn ysgrifenedig ar y daflen.

Yn unol â darpariaethau'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau.

69. Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo'r cofnodion canlynol a'u llofnodi fel cofnod cywir:

1) Cyfarfod cyffredin y cyngor a gynhaliwyd ar 9 Tachwedd 2023.

70. Ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yng Nghyfarfod Cyffredinol Diwethaf y Cyngor.

Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyfreithiol adroddiad gwybodaeth a oedd yn nodi'r ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yn y cyfarfod cyffredin diwethaf o'r cyngor.

71. Cyhoeddiadau'r Aelod Llywyddol.

a) Cydymdeimladau

i) Huw Mowbray - Rheolwr Strategol Datblygu ac Adfywio Ffisegol
Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol gyda thristwch at farwolaeth ddiweddar Huw Mowbray. Huw oedd Rheolwr Strategol Datblygu ac Adfywio Ffisegol y cyngor. Roedd Huw yn gyfaill ac yn gydweithiwr gwych i lawer ac roedd yn cael ei barchu'n fawr gan Gynghorwyr a Swyddogion am ei broffesiynoldeb a'i ymroddiad.

Am flynyddoedd lawer, helpodd Huw i lunio'r broses o adfywio Canol y Ddinas ac roedd yn cael ei barchu'n fawr gan ein Partneriaid a'n Datblygwyr. Gellir gweld effaith Huw ar y Ddinas heddiw yn y datblygiadau niferus sydd wedi helpu i drawsnewid Canol y Ddinas.

Dywedodd fod meddyliau a chydymdeimlad y cyngor gyda theulu, ffrindiau a chydweithwyr Huw.

ii) Patrick Arran - Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol
Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol gyda thristwch at farwolaeth ddiweddar Patrick Arran. Roedd Patrick yn gyn-bennaeth y gwasanaethau cyfreithiol. Dywedodd fod meddyliau a chydymdeimlad y cyngor gyda theulu, ffrindiau a chydweithwyr Patrick.

Safodd bawb fel arwydd o gydymdeimlad a pharch.

b) Adolygiad Dosbarth Etholiadol a Man Pleidleisio 2023

Dywedodd yr Aelod Llywyddol fod y Swyddog Canlyniadau'n cynnal Adolygiad Dosbarth Etholiadol a Man Pleidleisio 2023. Agorodd y Cyfnod Ymgynghori ar 8 Tachwedd 2023 ac mae'n cau ar 20 Rhagfyr 2023. Mae rhagor o wybodaeth am yr adolygiad ar gael ar-lein yn https://swansea.gov.uk/article/25356/Review-of-Polling-Districts-and-Polling-PlacesStations-2023

Dylid anfon ymatebion i'r ymgynghoriad at etholiadau@abertawe.gov.uk neu drwy lenwi ffurflen ar-lein https://online1.snapsurveys.com/pollingdistrictreview

c) Gwobrau Cymunedau Mwy Diogel 2023

Dywedodd yr Aelod Llywyddol gynhaliwyd y Gwobrau Cymunedau Mwy Diogel cyntaf yn ddiweddar yng Ngwesty'r Village, Abertawe. Nod y gwobrau yw dathlu gwaith prosiectau, partneriaethau a phobl sy'n mynd ati i wneud cymunedau'n fwy diogel ar draws Cymru. Mae'r Gwobrau'n arddangos y gwaith gwych sy'n cael ei wneud ar draws Cymru i atal a lleihau Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Trais yn erbyn Menywod a Merched, a Chamfanteisio ac i wneud cymunedau'n fwy diogel o ran y meysydd hynny.

Dywedodd ei bod yn hapus iawn i gyhoeddi bod pedwar prosiect Cyngor Abertawe yn cael eu hanrhydeddu yn ystod y gwobrau:

- Cafodd brosiect *Flip the Streets* y Tîm Integreiddio Cymunedol gymeradwyaeth uchel yn y categori Cydraddoldeb, Cynhwysiant a Chydlyniant.
- Cafodd brosiect Caban y Nadolig Abertawe Mwy Diogel y Tîm Integreiddio Cymunedol ei ganmol yn fawr yn y categori Partneriaethau.
- Cafodd panel CMET (Coll, Camfanteisio a Masnachu Cyd-destunol) mewn Gwasanaethau Plant a Theuluoedd gymeradwyaeth uchel yn y categori Diogelu.
- Y Tîm Cydlynu Ardaloedd Lleol mewn Gwasanaethau i Oedolion, y Gwasanaeth Atal a Threchu Tlodi oedd yr enillwyr cyffredinol yn y categori Cydraddoldeb, Cynhwysiant a Chydlyniant.

Rhoddodd longyfarchiadau i'r Tîm Cydlynu Ardaloedd Lleol ar ennill y wobr hon a diolchodd iddynt am eu gwaith yn ein cymunedau. Dylent fod yn falch o'r effaith y maent yn ei chael ar wella bywydau unigolion a chysylltu ein cymunedau ar draws y ddinas.

d) Gyda'n gilydd dros y Nadolig

Dywedodd yr Aelod Llywyddol fod Cyngor Abertawe, mewn partneriaeth â JR Events & Catering, wedi cynnal menter Gyda'n gilydd dros y Nadolig ar 5 Rhagfyr 2023. Roedd y digwyddiad yn darparu cinio Nadolig am ddim i'r rheini sy'n ddigartref, yn unig neu mewn angen. Diolchodd i bawb a wnaeth helpu.

Dywedodd fod llawer o Gynghorwyr a Swyddogion yn gwisgo dillad Nadolig i gyfarfod y cyngor heno. Bydd yr arian a godir yn cael ei roi i gefnogi elusennau yn Abertawe.

72. Cyhoeddiadau Arweinydd y Cyngor.

a) Fforwm Cynghori'r Gweinidog ar gyfer Heneiddio gyda Llywodraeth Cymru

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod y Cynghorydd Hayley Gwilliam, Aelod y Cabinet dros y Gymuned wedi cael ei dewis i gymryd rhan yn Fforwm Cynghori'r Gweinidog ar gyfer Heneiddio gyda Llywodraeth Cymru. Bydd hi'n cymryd rhan fel Arweinydd Heneiddio'n Dda. Bydd y rhestr o Gyrff Allanol yn cael ei newid yn unol â hynny.

b) Cartrefi i Wcráin

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod y Gweinidog Cyfiawnder Cymdeithasol, Jane Hutt wedi ysgrifennu ato yn diolch i Swyddogion y Cyngor am eu cefnogaeth a'u gwaith caled gyda'r rhaglen Cartrefi i Wcráin. Dywedodd y Gweinidog fod y cyngor yn chwarae rhan hanfodol wrth sicrhau y gallai Cymru gyflawni ei huchelgais o fod yn Genedl Noddfa. Roedd gwesteion o Wcráin a noddwyd gan Lywodraeth Cymru yn cael eu lletya mewn tri lleoliad llety cychwynnol ar draws Abertawe, sef y Mercure, Gwesty'r Village a Gwesty'r Grand. Roedd y lleoliadau hyn yn darparu llety mawr ei angen i deuluoedd y mae angen amgylchedd diogel a gofalgar arnynt yn ystod cyfnod o ansicrwydd sylweddol yn dilyn dechrau'r rhyfel yn Wcráin.

c) Gorymdaith y Nadolig

Diolchodd Arweinydd y Cyngor i Dîm Digwyddiadau Arbennig y Cyngor am gynnal Gorymdaith Nadolig ardderchog.

73. Cwestiynau gan y Cyhoedd.

Ni chafwyd unrhyw gwestiynau gan y cyhoedd.

74. Datganiad Cyllideb Canol Blwyddyn 2023/24.

Rhoddodd y Swyddog Adran 151 ddiweddariad llafar ar Ddatganiad Cyllideb Canol Tymor 2023-2024.

75. Adolygu'r refeniw wrth gefn.

Cyflwynodd Swyddog Adran 151 adroddiad a oedd yn amlinellu adolygiad canol blwyddyn o sefyllfa'r Refeniw Wrth Gefn ac yn ceisio cytundeb ar unrhyw ailddosbarthiad o gronfeydd wrth gefn yn seiliedig ar ofynion presennol.

Penderfynwyd:

1) Nodi bod Cronfa wrth gefn Cyfartalu Cyfalaf wedi cael ei chreu o'r tanwariant ar daliadau dyled a'r adolygiad sylfaenol gan y cyngor o'r cyfrifiad o'r Ddarpariaeth Isafswm Refeniw. Dylid ychwanegu at y gronfa wrth gefn hon lle

bynnag y bo modd, trwy danwariant ariannu cyfalaf mewn blwyddyn, i helpu gydag unrhyw faterion amseru sy'n ymwneud â'r angen i ariannu unrhyw brosiectau'r Fargen Ddinesig cyn derbyn cyllid gan gyrff eraill.

2) I'r graddau hyn, ac yn dilyn adolygiad o'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd ar hyn o bryd, cymeradwyo ailddosbarthu cronfeydd wrth gefn sydd wedi'u clustnodi fel y manylir isod ar yr adeg hon:

Categori Cronfa wrth Gefn a Glustnodwyd	**Balans Cyfredol 31/03/23 £'000**	**Newid Arfaethedig £'000**	**Sefyllfa a Argymhellir £'000**
Technegol/trydydd parti	2,815	0	2,815
Yswiriant	20,427	0	20,427
Trawsnewidiad ac effeithiolrwydd	15	2,800	2,815
Cronfeydd wrth gefn dirprwyedig ysgolion	20,155	0	20,155
Cronfeydd wrth gefn cyfartalu	23,386	0	23,386
Symiau cymudedig	8,025	0	8,025
Cronfeydd atgyweirio ac adnewyddu	2,311	0	2,311
Cyfran elw ar fentrau ar y cyd	1,694	0	1,694
Cronfeydd wrth gefn y gwasanaeth a glustnodwyd	36,431	0	36,431
Cronfa wrth gefn costau ailstrwythuro	2,800	-2,800	0
Wrth gefn	0	0	0
Cronfa Datblygu TG	2,250	0	2,250
Cronfa Adferiad	31,008	0	31,008
Cyfanswm y Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd	**151,317**	**0**	**151,317**

76. Cyfrifo Sylfaen Treth y Cyngor - 2024/2025.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros yr Economi, Cyllid a Strategaeth adroddiad a oedd yn manylu ar gyfrifo sylfaen Treth y Cyngor ar gyfer Dinas a Sir Abertawe, ei Gynghorau Cymuned/Tref ac Awdurdod Iechyd Porthladd Bae Abertawe ar gyfer 2024/2025. Mae'n ofynnol i'r cyngor bennu Sylfeini Treth y Cyngor erbyn 31 Rhagfyr.

Penderfynwyd:

1) Cymeradwyo'r Sylfeini Treth y Cyngor ar gyfer 2024/2025.

2) Yn unol â Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyfrifo Sylfaen Treth y Cyngor) (Cymru) 1995, fel y'u diwygiwyd, dyma fydd cyfrifiad Dinas a Sir Abertawe ar gyfer y flwyddyn 2024/2025:

Ar gyfer yr ardal gyfan	93,803
Ar gyfer ardaloedd Cynghorau Cymuned/Tref:	
Llandeilo Ferwallt	2,014
Clydach	2,655
Gorseinon	3,322
Tregŵyr	2,015
Pengelli a Waungron	451
Llanilltud Gŵyr	347
Cilâ	2,173
Llangynydd, Llanmadog a Cheriton	519
Llangyfelach	969
Llanrhidian Uchaf	1,599
Llanrhidian Isaf	343
Llwchwr	3,497
Mawr	762
Mwmbwls	10,072
Penlle'r-gaer	1,538
Pennard	1,544
Pen-rhys	484
Pontarddulais	2,365
Pont-lliw a Thir-coed	1,037
Porth Einon	470
Reynoldston	312
Rhosili	196
Y Crwys	709
Cilâ Uchaf	593
Ar gyfer ardal Awdurdod Iechyd Porthladd Bae Abertawe	66,063

77. Adolygiad o Lawlyfr y Cynghorwyr

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd adroddiad a oedd yn amlinellu adolygiad o Lawlyfr y Cynghorwyr a cheisiodd gymeradwyaeth i gynnwys arweiniad ar Ddefnydd o Logo'r Cyngor yn Adran C, "Protocolau".

Trafododd Bwyllgor y Gwasanaethau Democrataidd yr adroddiad yn ystod ei gyfarfod ar 6 Tachwedd 2023 ac argymhellodd Llawlyfr y Cynghorwyr diwygiedig a fyddai'n cynnwys Arweiniad ar Ddefnydd o Logo'r Cyngor i'r cyngor i'w fabwysiadu.

Penderfynwyd mabwysiadu Llawlyfr y Cynghorwyr diwygiedig a fyddai'n cynnwys yr Arweiniad ar Ddefnydd o Logo'r Cyngor.

78. Cwestiynau gan y Cynghorwyr.

1) **‘Cwestiynau Atodol’ Rhan A’**
Cyflwynwyd deg (10) 'Cwestiwn Atodol' Rhan A. Ymatebodd Aelod(au) perthnasol y Cabinet ar ffurf atebion ysgrifenedig a gynhwyswyd yng Ngwŷs y Cyngor.

Dangosir y cwestiynau atodol hynny yr oedd angen ymateb ysgrifenedig arnynt isod.

Cwestiwn 2
Gofynnodd y Cynghorydd E W Fitzgerald:
i) Oes modd i mi gael ateb 'ie' neu 'na' i'm cwestiwn ysgrifenedig?
ii) Ble mae'r lleoliadau a nodwyd ar gyfer plannu coed yn dilyn yr Arolwg Canopi Coed?

Dywedodd Aelod y Cabinet dros y Gymuned y byddai ymateb ysgrifenedig yn cael ei ddarparu.

2) Rhan B ‘Cwestiynau nad oes angen Cwestiynau Atodol ar eu cyfer'
Cyflwynwyd chwe (6) 'chwestiwn nad oedd angen cwestiynau atodol' ar eu cyfer Rhan B.

Daeth y cyfarfod I ben am 6.15 pm

Cadeirydd